

Tóg é ina lánmhéid

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh le hAchoimre Deartha agus sceitse gach grúpa: ainmnigh an jab sa seomra ranga agus an áit a bhféadfadh an tógáil lúbadh, iompú nó scamhadh. Taispeáin go beo seilf chairtchláir chothrom a theipeann faoi leabhair, ansin cuir teanntán triantánach agus paiste cúinne léi. Tógann na grúpaí seilf, seastán, ráille gearr nó eagraí ar lánmhéid, ag úsáid cruth amháin a iompraíonn ualach agus ceangal láidir amháin, agus déanann siad tástáil faoi ualach éadrom de réir mar a théann siad ar aghaidh. Ceartú soiléir amháin, athlódáil amháin, ansin taifeadann siad chonaic mé/sílim sa Dialann Imscrúdaithe agus roinneann siad cén smaoineamh a shábháil an tógáil.

Cuspóirí foghlama

- Fréamhshamhail lánmhéide a iompraíonn ualach a thógáil bunaithe ar sceitse an ghrúpa
- Tástáil a dhéanamh faoi ualach le linn na tógála seachas ag an deireadh amháin
- Laige a cheartú tríd an gcruth nó an ceangal a athrú, agus an méid a athraíodh agus an fáth a thaifeadadh

Roimh an gclog: réiteach

Tabhair a sceitse agus a Achoimre Deartha ar ais do gach grúpa; athraigh scála aon phleananna do dhroichead sa chlós nó do ráille trom go scála deisce. Socraigh stáisiún ábhar do gach grúpa: cairtchlár, cairtchlár rocach, maidí líreacáin, píosaí gearra duail, téip, bioráin scoilte, sreangán, siosúr. Ná húsáid gliú PVA ar cheangail a iompraíonn ualach. Bíodh ualaí rialaithe réidh agat (cúpla leabhar, táibléad, cóta éadrom amháin).

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
sceitse agus Achoimre Deartha an ghrúpa a rinneadh níos luaithe sa tionscadal seo	1	grúpa	seomra ranga	sceitse nua ar pháipéar bán má tá an bunsceitse ar iarraidh
nótaí tástála leathmhéide nó taifead imscrúdaithe a rinneadh níos luaithe sa tionscadal seo (má tá siad ar fáil)	1	grúpa	seomra ranga	critéir ratha na hAchoimre Deartha agus nótaí an sceitse amháin
leatháin chairtchláir (réidh agus rocach)	8	grúpa	seomra ranga	cárta ó bhosca gránaigh a tugadh isteach ón mbaile
páipéar bán	5	grúpa	seomra ranga	páipéar garbh
maidí líreacáin	20	grúpa	trealamh na scoile	stiall de chairtchlár láidir fillte ar a fad
píosaí gearra duail adhmaid	4	grúpa	seomra ranga	feadáin pháipéir rollta go teann agus dúnta le téip
téip ghreamaitheach	1	grúpa	seomra ranga	téip chumhdaigh
gliú PVA (roghnach, do pháirteanna nach n-iompraíonn ualach amháin)	1	grúpa	seomra ranga	ná húsáid gliú; úsáid téip nó bioráin do gach ceangal inniu
bioráin scoilte	12	grúpa	trealamh na scoile	ceangail sreangáin trí phoill phollta
sreangán	1	grúpa	seomra ranga	snáth nó olann
siosúr	2	grúpa	seomra ranga	gearrann an múinteoir na píosaí deacra roimh ré
fíorualach don tógáil (cúpla leabhar, táibléad, cóta éadrom amháin, nó meáchain éadroma)	1	grúpa	seomra ranga	tobán de bhoinn 1c nó leabhair ranga atá díreach mar an gcéanna
Leathanach sa Dialann Imscrúdaithe	1	dalta	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	páipéar bán lipéadaithe leis na leideanna taifeadta céanna

Pointe sábháilteachta

Cuir an t-ualach air go híseal agus go mall; seas siar má iompaíonn tógáil. Maoirseacht duine fásta ar shiosúir agus ar ghearrthacha deacra; ná dreaptar ar thógálacha; coinnítear cosa glan ó ualaí a d'fhéadfadh titim.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Bíodh na hAchoimrí Deartha agus na sceitsí amuigh roimh na hábhair. Iarr ar dhá ghrúpa a jab a ainmniú in aon abairt amháin. Príomhcheist: agus sibh ag féachaint ar bhur n-achoirre, cén áit a bhféadfadh sé lúbadh, iompú nó scamhadh ar dtús ar lánmhéid? Ná tabhair amach an trealamh iomlán fós.
- **Is iad an cruth agus an ceangal a dhéanann an obair:** Taispeáin go beo ar dtús (thart ar 2 nóiméad): seilf chairtchláir chothrom, a foircinn ceangailte le téip amháin; cuir leabhair uirthi go dtí go lúbann sí nó go scamhann sí; ansin cuir teanntán triantánach amháin agus paiste cúinne triantánach amháin le téip léi agus cuir an t-ualach uirthi arís. Coinnigh an clár gearr: liosta cruthanna (teanntán triantánach, feadán rollta, réise le teanntán) agus liosta ceangal (paiste cúinne triantánach, biorán scoilte faoi ghlas, ceangal sreangáin). Cuir stop le 'tuilleadh téipe' trí áitiú orthu rogha ó na liostaí a ainmniú.
- **Tóg i lánmhéid é:** Sula ngearrtar aon rud, síneann gach grúpa méar chuig an gclár agus ainmníonn siad cruth amháin agus ceangal láidir amháin. Seiceáil i lár na tógála ag thart ar 12 nóiméad: an fráma tógtha agus an teanntán á chur air, gan iad fós ag gearradh an bhoinn. Siúil timpeall ag fiafraí cén cruth a iompraíonn an t-ualach agus cén ceangal a sheasann an brú. Déanann duine fásta na gearrthacha deacra; gliú PVA d'ornáidíocht nach n-iompraíonn ualach amháin.
- **Déan tástáil faoi ualach agus ceartaigh laige amháin:** Leabhar, cóta éadrom nó meáchan amháin ag an am; comhairtear os ard. Nuair a fheictear an chéad laige shoiléir, cuir stop leis an rang ar feadh tamaillín: taispeánann an grúpa sin an lúbadh, an t-iompú nó an scamhadh; ainmníonn na breathnóirí ceartú crutha nó ceangail ón gclár; ansin déanann an grúpa sin an t-athrú agus cuireann siad an t-ualach air arís, agus leanann an chuid eile ar aghaidh. Cosain am d'athrú soiléir amháin agus athlódáil amháin do gach grúpa.
- **Taifead an tógáil:** Taispeáin an sampla chonaic mé/sílim ar an gclár ar dtús. Taifeadann na daltaí sa Dialann Imscrúdaithe amháin: an jab/an tógáil, cad a lúb, a d'iompaigh nó a scamh, cén smaoineamh crutha nó ceangail a cheartaigh é, agus cén fáth ar chabhraigh sé. Mura dteipeann ar aon rud, taifeadann siad fós cad a d'iompair an t-ualach agus an áit a neartóidís ina dhiaidh sin.
- **Cén smaoineamh a shábháil an tógáil?:** Glac le trí nó ceithre ghrúpa go tapa. Athraigh a gcuid cainte go teanga na hinnealtóireachta: teanntán triantánach, feadán rollta, réise le teanntán, paiste cúinne triantánach, ceangal daingean seachas maighdeog. Mura ndeir grúpa ach 'tuilleadh téipe', fiafraigh cén cruth nó cén ceangal a raibh an téip ag freastal air.

Cad ba cheart a fheiceáil

Bí ag súil go lúbfaidh bíomaí cothroma sa lár, go scamhfaidh cúinní nach bhfuil ach téip orthu, go n-iompóidh seastáin arda chaola, agus go gcasfaidh bioráin scoilte nach bhfuil faoi ghlas mar mhaighdeog. Tar éis athrú amháin ar chruth nó ar cheangal (teanntán, feadán, réise le teanntán, paiste cúinne, biorán faoi ghlas, ceangal sreangáin), ba cheart go seasfadh an tógáil níos fearr nuair a chuirtear an t-ualach air arís. Mura dteipeann ar aon rud, tá an cruth/ceangal láidir ag obair: neartaigh an áit a theipfeadh ar dtús dá ndúblófaí an t-ualach. Is ceangal nach bhfuil réidh é scamhadh PVA fliuch, ní teip crutha; aistrigh go téip nó bioráin.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Ceartóidh tuilleadh téipe nó cairtchlár níos tibhe i ngach áit an laige.** Treoraigh iad ar ais chuig liostaí an chláir agus fiafraigh cén cruth a iompraíonn ualach nó cén ceangal láidir a roghnóidh siad in ionad níos mó ábhair a charnadh air. Taispeáin an teanntán triantánach faoin réise atá ag lúbadh.
- **Ní gá dúinn tástáil a dhéanamh ach nuair a bheidh an tógáil ar fad críochnaithe.** Stop an rang agus athluaigh an cuspóir: tástáil a dhéanamh faoi ualach le linn na tógála. Iarr orthu ualach éadrom amháin a chur air anois, an rud a theipeann a ainmniú, é a cheartú, agus an t-ualach a chur air arís sula maisíonn siad é.
- **Is leor aon cheangal má ghreamaíonn sé ar feadh nóiméid, fiú PVA fliuch.** Déileáil le scamhadh PVA fliuch mar 'ceangal nach bhfuil réidh'. Aistrigh iad go téip, bioráin scoilte faoi ghlas nó sreangán ionas gur faoi smaoineamh crutha agus ceangail a bheidh tástáil an lae inniu, ní faoin am triomaithe.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tairg fráma simplí seilfe nó seastáin atá marcáilte cheana féin san áit a bhféadfadh teanntán dul; roghnaíonn agus feistíonn an grúpa an teanntán agus an ceangal ó liostaí an chláir fós.	• Leid i lár na tógála: iarr orthu an áit amháin is dóichí a theipfidh ar dtús a ainmniú agus í a neartú roimh aon tástáil le hualach iomlán.	• Má sheasann an tógáil an chéad uair a chuirtear an t-ualach air arís, fiafraigh cad a theipfeadh dá ndúblófaí an t-ualach agus iarr orthu an pointe sin a neartú le dara smaoineamh crutha nó ceangail ar féidir leo a mhíniú sa dialann.

Nasc traschuraclaim

Nasc le Tomhais sa Mhatamaitic níos déanaí sa tionscadal: cé mhéad ualaigh a d'iompair sé roimh athrú amháin agus ina dhiaidh.

